

Jan-Willem Roosenbrand - Oosterkerk - 14 april 2013

Johannes 21: 1-14

Preek

Dia 1

Ik ga vissen, zei Petrus en de andere zes die erbij waren zeiden meteen: wij gaan mee.

Ik ga niet mee, ik hou niet van vissen. En ik hou ook niet van vis eten, en ik hou ook niet zo van barbecueën. Helemaal geen verhaal voor mij dus vanmorgen.

En toch is het een mooi verhaal, ook voor mij. Het is een verhaal waarin ik de Here Jezus leer kennen. Niet alleen als liefhebber van een gebakken visje, maar als liefhebber van zijn volgelingen, van jou en mij en van deze wereld.

Het is de derde keer dat hij na zijn overwinning op de dood onder zijn apostelen verschijnt, de mannen die straks de wereld in gaan en die het ons ook verteld hebben: Het is de Heer, Hij is erbij en Hij komt terug om alles nieuw te maken. Ze kunnen vertellen hoe echt hij is opgestaan uit de dood. Ze herinneren zich levend hoe hij hun uitdaagde het over een andere boeg te gooien en dat hun net toen welgeteld 153 vissen telde.

Dia 2

153, en niet van die kleintjes, zulke joekels. We kennen natuurlijk allemaal die visserslatijn verhalen, vaak overdreven, maar altijd vol enthousiasme. Ongelooflijk, wat een succes, wat een verrassing.

Welgeteld 153. Tastbaar, eetbaar, voelbaar. Een overvloed waar een paar gezinnen een flinke tijd mee vooruit kunnen.

Dia 3

Eigenlijk past deze dia van de familie Kramer uit Urk beter bij dit verhaal. Het gaat niet om mensen die in hun vrije tijd als hobby graag een hengeltje uitwerpen of in een vrij weekend gaan zeevissen. Nee, het gaat om mensen, in elk geval bij Petrus, die beroepsvissers waren, dat was hun kostwinning en Petrus had kennelijk zelf een boot waar je het meer van Tiberias mee op kon 's nachts.

Ik ga vissen, zei hij. Ja, wat moet je anders, je bent visser of je bent het niet. Maar het verhaal gaat niet over Simon de visserman maar over Simeon Petrus, de apostel van Jezus. En daarom kun je zeggen: tja, was dat wel in orde dat hij weer ging vissen? Moest hij nou na de opstanding van Jezus nog wel zo nodig zijn oude beroep weer opnemen? Had hij niet een andere taak: het evangelie doorgeven en mensen aan de haak slaan als visser van mensen?

Maar ja, je moet ook leven toch en je kinderen te eten geven en van de wind kun je niet leven, dus ik snap dat ook wel.

Het verhaal laat mij nadenken over die spanning die we allemaal wel kennen toch, van je idealen, van wat je allemaal zou willen doen voor de Heer in het grote project van hem met de kerk en de wereld. Maar ja, ondertussen heb je ook je gewone verplichtingen, je hebt je werk. In de kerkenraad hebben we daar ook mee te maken te laatste tijd, we willen allemaal graag maar een aantal van ons heeft het zo druk in zijn werk of met zijn gezondheid dat je niet alle vergaderingen bij kunt wonen en veel minder op bezoek gaat dan je zou willen. Met de talstelling merk je dat en met allerlei ander werk in de gemeente, maar ook in je buurt, je wilt zo graag ook met de mensen van je straat of met je collega's het goede nieuws van het leven met Christus delen, en daaro ook je leen met hen delen, maar ja, waar haal je de tijd vandaan?

Ik ga vissen. Dat is voor mij ook: jongens, het gewone leven haalt je in. Je viert Pasen en de Heer is waarlijk opgestaan. Maar na een paar dagen moet er ook weer gewoon gewerkt worden. Ik ga vissen. Ik moet weer achter mijn laptop, ik heb nog zoveel mailtjes weg te werken, ik stap in mijn auto, ik ga stofzuigen, ik breng de kinderen weer naar school. Het gewone leven.

Ja en dan ook nog het gewone leven dat vaak best hard is, een nacht op de boot is misschien leuk als je gaat zeevissen en je doet het voor je hobby, ook al vang je dan amper wat, maar als je ervan moet leven en als je vrouw met je kinderen van je afhankelijk zijn en je vangt een hele nacht niks, dan kom je doodmoe en chagrijnig weer thuis. Het gewone leven eist zijn tol.

Dia 4

Maar ook dan staat Jezus op de oever in de verte, we herkennen hem niet meteen, iemand zal ons moeten aanstoten, maar hij staat er levend en wel en hij ziet ons ploeteren en hij kent onze mislukkingen, hij weet van onze tegenvallers, van onze gezondheid waar we mee sukkelen. Hij leeft en kent ons in dit leven dat vaak tegenvalt.

Het is de Heer!

Dia 5

Hij is het echt!

Nee, je hebt gelijk, zo zichtbaar zo verschijnt hij nu niet aan ons, niet meer en nog niet. Dat komt weer als hij terug komt. Maar toen was het wel echt zichtbaar, tastbaar, hoorbaar, ruikbaar: elke keer als Petrus later een houtskoolvuurtje rook, - je weet hoe geuren een herinnering op kunnen roepen- nee dan denkt hij niet meer allereerst aan dat vuurtje bij de hogepriester op de binnenplaats waar hij zijn Heer verloochende, maar dan denkt hij aan dit vuurtje, deze geur, van gebakken vis. Jongens herinneren jullie het je nog? Jullie waren er toch ook bij, o nee, jij niet, we waren er niet alle 12 maar jij toch wel Johannes, die geur, en de Heer die zei: hier tast toe, laten we samen eten.

Zo tastbaar, zo echt. Je merkt in de vertelling allerlei trekjes die erop duiden dat het geen verzonnen verhaal is, maar echt zo herinnerd werd door Johannes. Bv als hij zegt wie er bij waren, hij herinnert zich nog dat ze met zijn zevenen waren, Petrus natuurlijk die het water in sprong, en Natanael, die daar uit de buurt kwam, uit Kana, en natuurlijk de beide zoons van Zebedeus, o ja, en niet te vergeten die niet meer ongelovige Thomas, en nog twee, ik weet niet meer precies wie, want het was zo'n hectische en vreemde tijd, maar ik zie ons zo nog met zijn zevenen op dat schip.

En dan vooral ook natuurlijk die enorme hoeveelheid vissen, dat vuurtje, en dat hij daar stond, en in feite alles al voor elkaar had, vuur met gebakken vis en vers brood. Nee nee, het was geen spook of geestverschijning. Johannes zegt het in zijn eerste brief zo: "wat wij gehoord hebben, wat wij met eigen ogen gezien en aanschouwd hebben, wat onze handen hebben aangeraakt, dat verkondigen wij: het Woord dat leven is. Het leven is verschenen, wij hebben het gezien en getuigen ervan, we verkondigen u het eeuwige leven dat bij de Vader was en aan ons verschenen is. Wat wij gezien en gehoord hebben, verkondigen we ook aan u, opdat ook u met ons verbonden bent."

Het is de Heer, hij is terug.

Het lijkt me dat je dat getal 153 ook het beste zo kunt opvatten, als een detail dat ze zich nog precies herinneren. Potverdorie, wat een net vol vissen, dat het net niet scheurde, het zijn er meer dan honderd volgens mij, laten we ze tellen, we moeten ze eerlijk verdelen ook tenslotte met zijn zevenen, 101, 102, 140, 150, 151 152 153!

Er zijn ook uitleggers die dit wat al te banaal vinden en die het graag wat diepzinniger uitleggen. Laat ik er eens een paar langs lopen.

Dia 6

153 is natuurlijk een heel leuk getal, het is zo'n driehoeksgetal waar je een piramide van kunt bouwen: het precies $1 + 2 + 3 + 4 + \text{enz tot en met } + 16 + 17 = 153$.

Leuke gedachte natuurlijk. Maar 17 is natuurlijk niet meteen een getal vol bijbelse symboliek.

Nee? Let op.

Dia 7.

$17 = 10$ (dat staat voor de tien geboden, dus voor het OT) + 7, dat staat voor de zeven gaven van de Heilige Geest, dus het NT. OT en NT, wet en genade. En als je dan die vissen symbool laat staan voor de vangst van de apostelen, voor de kerk van Christus, dan is het maar een kleine stap om hier een zinspel in te zien op de volheid van mensen die binnengehaald worden in het koninkrijk van God.

Ik vind het fijn als mensen door deze gedachte worden opgebouwd in hun geloof, al geloof ik zelf dat het vergezocht is. Ook omdat het zevental van de gaven van de Geest pas uit een latere traditie komt. In het boek Openbaring kom je 24 oudsten tegen, dat lijkt mij een vertegenwoordiging van $12 + 12 =$ de volheid van de kerk van OT en NT, en bovendien vraagt een bijbelboek vol symboliek en symbolische getallen als Openbaring erom, terwijl Johannes in zijn evangelie wel vaak een diepere bodem aanduidt, maar nou ja. Van mij mag het.

Dia 8

Net als deze diepe uitleg: $153 = 50$ wat staat voor de Joden, het volk van God, en 100, het dubbele, voor de heidenen, die door de apostelen zullen worden bereikt, en drie staat voor de drie-eenheid van God, in wiens naam allen gedoopt zijn.

De vraag is dan wel: waarom 50 als uitgangspunt?

Dia 9

En dan nog de mogelijkheden om via een omreken tabel aan letters een cijferwaarde toe te kennen. Ik heb er nog meer gelezen, maar ik beperk me tot deze: de letterwaarde in het Grieks van de namen Simeon en Ichthus, dat is vis, schijnen ook precies 153 te zijn. Leuk, maar hier weer het zelfde bezwaar: Ichthus, vis is pas van latere datum een aanduiding geworden van de persoon van Jezus, Jezus Christus Gods Zoon Redder. En tja, je moet er maar opkomen.

(o ja, een uitleg die heel mooi zou zijn als er meer gegevens waren om het te bevestigen is dat die 153 staat voor alle soorten vis die men in die tijd biologisch onderscheidde. Alleen is daar geen bewijs voor uit de tijd van Johannes zelf. Maar deze dubbele bodem

zou aardig zijn want dan zou het een zinspeling kunnen zijn op dat alle volken wereldwijd welkom zijn in het koninkrijk van God.)

Dia 10

Ik vind meer passen bij de levendigheid van het verhaal, van de tastbaarheid van de aanwezigheid van Jezus, om het getal alleen letterlijk te nemen, of niet alleen letterlijk en feitelijk maar in zijn letterlijkheid is het ook 'n aanduiding van de overvloed waar Christus op uit is, de overvloedige maar ook tastbare zegen die hij voor ons in petto heeft. Het is de Heer! Ja, hij is het echt!

Dia 11

En tegelijk zit er in deze ontmoeting ook iets mysterieus, iets spannends. Ze wisten tenslotte allemaal dat het de Heer was maar ze durfden het hem niet te vragen. Nou ja, denk je dan, als je weet dat hij het is, hoef je het ook niet te vragen, nee, maar kennelijk bleef het voor hen ook iets geheimzinnigs hebben.

Ze herkenden hem ook niet meteen, geen wonder natuurlijk op een kleine 100 meter afstand, alhoewel de leerling voor wie Jezus een bijzondere liefde had, die zag het wel ook op die afstand. En toen hij het zag, toen zag Petrus het ook en bond zijn bovenkleed op en dook in het water.

Maar het blijft merkwaardig. Hebben jullie wat te eten? Nee, klinkt het kortaf. En dan vangen ze wat op zijn aanwijzing, en dan blijkt hij zelf al genoeg te hebben voor zichzelf op een vuurtje.

Ja hij is het echt, maar tegelijk komt hij nu uit een andere realiteit, het is niet meer oude jongens krentenbrood, het is niet meer als vroeger voor zijn dood. Wees stil voor het aangezicht van God, want heilig is de Heer. Op de een of andere manier is hij hen vooruit, hij is al met een been in de hemel, met een been in een nieuwe wereld. Er komt iets van een heilige schroom over zijn leerlingen. Hij is er als je het maar ziet. Zoals hij er is in brood en wijn, onzichtbaar voor het blote oog, maar zichtbaar voor wie zich laat aanstoten door zijn broer en zus die zegt: het is de Heer! Hij is in ons midden.

Dia 11

Je zit in hoofdstuk 20 en 21 van dit evangelie (dat merk je ook aan het vervolg waar ik over twee weken over hoop te preken) in de overgang van de tijd van de lijflijke aanwezigheid van Jezus op aarde naar de apostolische tijd, waarin we het moeten

hebben van de oog- en oorgetuigen die er bij geweest zijn en die het doorvertellen aan ons die het alleen via hen te weten kunnen komen.

En voor die tijd krijgen de leerlingen van Jezus en wij ook een prachtige bemoediging: ook al staat de Heer op afstand op de kust van een andere wereld, al voelen wij ons vaak ploeteren in de nacht zonder dat het wat opbrengt, hij is erbij en als we elkaar helpen om hem te onderscheiden en als we tegen elkaar zeggen: Het is de Heer! , dan zullen we ook merken dat hij ons niet alleen gelaten heeft.

Het werk gaat door, hij is erbij.

Het werk, dat is het werk van de zending, dat is evangelisatiewerk, dat is gemeenteopbouw. Je bent geneigd om dat vissen van mensen vooral of uitsluitend op te vatten als het bereiken van nog niet bereikte mensen met het goede nieuws van Christus' overwinning op de dood. Maar het evangelie kent dat strikte onderscheid niet. Als Jezus later aan Petrus bij dat kolenvuurtje een opdracht meegeeft, dan zegt hij: weid mijn schapen, hoed mijn lammeren. Dat is evangelisatie en gemeenteopbouw ineen. En hij is daarbij! En hij wil ons daarbij inschakelen.

Nee, hij heeft ons feitelijk helemaal niet nodig, wat vangen wij nou? Wat hebben wij in huis? Maar als we luisteren en het over een andere boeg durven gooien op zijn bevel dan is ons net barstens vol. En dan komen we aan land en dan blijkt hij zelf al genoeg te eten te hebben, zijn visje is al gebakken. Maar hij wil die van ons er wel bij hebben: breng ook wat van de vis die jullie gevangen hebben.

Dia 12

Wat zal dit een geweldige bemoediging zijn geweest voor deze mannen die uit arren moede maar weer gingen vissen, een bemoediging voor hierna als ze met alle nachtelijke en dagelijkse inspanningen toch achter Jezus aan gaan en zich inzetten voor de opbouw en de uitbouw van de kerk van Christus.

Weet je nog, 153! Jazeker zo is hij!

Dia 13

En zo was hij toch altijd al? Want in dit verhaal zitten allerlei lagen, die raken aan eerdere verhalen uit het zelfde evangelie.

Dia 14.

Het zal niet voor niks zijn dat hier van Natanael gezegd wordt dat hij uit Kana komt. Kana, waar ken ik dat van? O ja, Johannes 2, het eerste teken van Jezus voor zijn leerlingen: water in wijn, en niet zo'n beetje en niet van een inferieure kwaliteit:

honderden liters van de beste wijn die ze ooit geproefd hadden. Het beste bewaart hij voor het laatst en wij mogen er van proeven!

Dia 15

En het verhaal raakt natuurlijk ook als er gezegd wordt dat ze aan de oever aan het meer van Tiberias zijn aan wat er eerder aan diezelfde oever plaatsvond: duizenden mensen gevoed met 5 broden en 2 vissen. Een teken van de overvloed die Christus voor ons beschikbaar heeft. Ze houden er van over, wel 12 manden vol.

Ja zo is hij, niet mondjes maat, maar royaal.

Ik ga vissen, zei Petrus. Wij gaan met je mee, zeiden de anderen.

Ik niet zei ik aan het begin. Maar ik bedenk me, ik ga ook mee. En ik hoop jij ook.

Vissen. Hij is erbij. En we zijn onderweg naar een feestmaal.

In Jezus' naam, amen.